1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 36. ВІВТОРОК, 27-го ЛЮТОГО 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, FEBRUARY 27, 1973 No. 36. VOL. LXXX.

Комуністи не виявили прізвищ усіх американських полонених

Вашингтон. — Американські військові кола стверджують, що за даними від звільнених американських полонених з Північного В'єтнаму, чи давнішими повідомленнями самих комуністів, навіть за світлинами, що показували були комуністи, знаходилися в полоні деякі американські військовики, прізвищ яких нема на переданій американцям комуністами офіційній листі 562-ох військовиків-полонених. Не виключають, що деякі з-посеред отих, що їх статус ще остаточно не з'ясований, знаходяться у руках комуністів в Ляосі, де „зникли" були впродовж В'єтнайської війни 317 військовиків. Загалом Пентаґон має листу 1.300 осіб, доля яких дотепер не відома. В Таї (Сіямі) створено окрему Комісію, яка має за ціль об'їздити по всіх країнах Индокитаю (Південний і Північний В'єтнам, Ляос і Камбоджа) та перевірювати тамошні місця боїв і могили, щоб дошукатися розгадання тайни, де поділилися ті люди. З офіційно виявленої листи полонених комуністи звільнили дотепер тільки 55-ох, 35 у першій партії і 20 додатково. Вони мали звільнити в цьому тижні дальшу групу полонених, але не представили ще тієї листи, мабуть у відплату за демонстрації в'єтнамців у Сайґоні і Хуе, де юрба вільних в'єтнамців потурбувала деяких старшин з Комуністичного Північного В'єтнаму членів Мішаної впливової комісії. Тим шаної впливової комісії. Г. Кіссінджер у радіо-інтерв'ю в Америці висловив сумнів, який інтерес мали б комуністи притримувати в полоні „засекречених полонених", але заявив, що треба докладно перевірити таку „теоретичну можливість". Тим часом стан американського війська у Південному В'єтнамі впав уже до 11,824 осіб, коли у дні підписання в Парижі 27 січня договору про припинення війни той стан становив 23.500 військовиків.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 26 лютого 1972

АДМІНІСТРАЦІЯ В СПРАВАХ ХАРЧУВАННЯ й медикаментів попередила продавців і населення, щоб вони були обережні з консервами грибів, зокрема печериць, фірми „Юнайтед Каннінг Компані" з Іст Палестайн, Огайо. У тих консервах виявлені отруйні бактерії, присутність яких невидима для ока, але їх можна пізнати через неприємний, різкий запах. Контролери вже знайшли й забрали багато таких затруєних консервів у стейтах Ню Йорк, Пенсильванія, Огайо й кількох інших.

У ТОРОНТІ В КАНАДІ чоловік на прізвище Врейк вийшов о 6-й г. вечора до свого банку, боячись, що він вже запізнився. Двері банку були відчинені, в приміщенні не було нікого. Здивований клієнт вийшов на вулицю, полагодив різні справи й знову зайшов до банку. І знову двері були відчинені, але в банку не було ні живої душі. Злякавшись, що його можуть обвинуватити в намірі грабунку, Врейк викликав поліцію. Виявилося, що банкові службовці так поспішали додому, що забули замкнути банк.

ВЕЛИКА БІЛЬШІСТЬ КОЛИШНІХ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ у Північному В'єтнамі, які прибули додому й перебувають тепер на оглядинах та для зміцнення у шпиталях, вважають, що війна проти агресора у В'єтнамі не була даремною і що їх перебування в полоні не зламало американського духа. Деякі полонені були змушені північними в'єтнамцями виголошувати промови, або підписувати декларації з обвинуваченням ЗСА, особливо за бомбардування, але таких було небагато і їх примушували це робити. Назагал у таборах полонених панував дух дружби й дисципліни.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ У ВАШИНҐТОНІ ЗВЕРНУЛАСЯ до адвокатів з проханням, щоб вони порушили в Дистриктовому Суді справу „заморожених" Адміністрацією президента Ніксона 25 мільйонів долярів. Конгрес призначив ті гроші на допомогу ветеранам, щоб вони могли набувати вищу освіту в коледжах та в університетах, але Адміністрація покищо затримала ці фонди. Крайова Асоціяція Ветеранів з вищою освітою прохає Адміністрацію полагодити ту справу до двох тижнів.

ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ ПЕРЕБУВАВ в минулі п'ятницю й суботу у Празі в ЧССР та прославляв „успіхи соціялізму" у Чехо - Словаччині під час тамошнього 25-тирічного перебування, від перевороту, що його большевики перевели у Празі, насадивши там у 1948 р. першого комуністичного прем'єра Ґоттвалда за президента Едварта Бенеша. З приводу того „25-тирічного ювілею" комвлади в ЧССР проголошено амнестію для тих емігрантів, що втекли з ЧССР після інвазії Москви в 1968 р., та вернуться до кінця цього року. Але не сказано нічого про амнестію для тисячів переслідуваних колишніх однодумців Александра Дубчека.

ВІЛЬНИЙ КИТАЙ З ОСІДКОМ НА ТАЙВАНІ ЗАЙНЯВ неофіційно надзвичайно критичне становище супроти рішення Вашинґтону й Пекіну відкрити у тих столицях „зв'язкові станиці" з дипломатичним статусом. Вільна китайська преса вважає, що це буде „відкриття дверей" для підривної роботи китайських комуністів в Америці.

БРИТІЙСЬКИЙ КНЯЗЬ ФИЛИП ЕДИНБУРЗЬКИЙ, МАБУТЬ, ПОЇДЕ у вересні ц. р. на міжнародні кінні перегони до Києва — заявлено півофіційно у Лондоні, з зазначенням, що королівська родина ще не дістала від Кремлю запрошення. Князь Филип поїхав би разом зі своєю донькою, князівною Анною. Це були б перші відвідини будь - кого з британської королівської родини — у даному випадку чоловіка й доньки королеви Єлисавети — у Совєтському Союзі від часу приходу там до влади большевиків.

ОРДЕН ЄЗУЇТІВ ВИДАЛИВ з своїх рядів на час 2 років одного з передових своїх учених теологів, професора Понтифікального Григоріянського університету у Римі. Тим самим він утратив автоматично те своє становище в університеті, який славиться тим, що з його рядів вийшли пізніші — 8 святих, 15 папів включно з Папою Павлом VI, сотні кардиналів і тисячі владик. Названого єзуїтського ученого покарали за його критичне ставлення до консервативної політики Апостольської Сталиці в цілій низці різних справ.

Президент Ніксон проти „утопій" у здійснюванні суспільних програм

Вашингтон. — У своїй радіопромові до американського народу, виголошеній у суботу 24 лютого ц.р., президент Ніксон заявився рішуче проти започаткованих в 1960-их роках деяких „утопійних" за його висловом заходів федерального уряду в таких ділянках суспільних допомогових програм, як поборювання голоду, злиднів та дискримінації. Ніксон заявив, що його уряд підтримуватиме ті суспільні програми, які не відбирають громадянам їхньої свободи й самодопомогової дії, веденої з дотримуванням самопошанування. Водночас із цим президент Ніксон сповістив, що у зв'язку із закінченням довготривалої місії оборони свободи інших країн, тобто інтервенції ЗСА у В'єтнамі, тепер відкриваються більші можливості для активности в ділянці суспільного прогресу у самих З'єднаних Стейтах Америки. Нав'язуючи до започаткованих за урядування президента Джансона суспільних програм, зокрема акцій для поборювання убогости, през. Ніксон ствердив, що потребуючі користали з них мало, не зважаючи на те, що це коштувало багато із плачених громадянами податків. Зокрема критично поставився президент Ніксон до створеного за урядування президента Джансона Уряду Економічних Можливостей, діяльність якого закінчилася повною невдачею.

Світ праці вимагає скріплення американського доляра за кордоном

Бал Гарбор, Флорида. — В заяві, проголошеній у висліді нарад Екзекутивної Ради Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних організацій (АФП-КІО), що відбувалися тут минулого тижня, згаданий провід американського робітництва виступив з вимогою основних змін у міжнародній торговельній і фінансовій політиці ЗСА. В заяві підкреслено, що головною метою пропонованих реформ мало б бути припинення погіршення американського становища у світовій економіці і ствержено, що проведена востаннє девальвація американського доляра не може розв'язати проблеми, бо вона є тільки виявом запобіжних протикризових заходів, а не якоїсь плянової політики на дальшу мету. Конкретно, Екзекутивна Рада АФП-КІО пропонує застосування Акту Бирка-Гартке, тобто скасування податкових полегш і різних фінансових привілеїв для американських компаній, які діють за кордоном, регулювання й обмеження експорту американської технології й капіталу поза Америку й обмеження імпортів, які підривають продукцію і затруднення у ЗСА. Водночас із цим Екзекутивна Рада АФП-КІО виступила з вимогою, щоб Конгрес перевів дослідження дій американських банків і корпорацій, які „випродують" свою країну для збільшення своїх прибутків. Головною причиною сучасного кризового становища ЗСА у світовій економіці є надмірні інвестиції американських банків і корпорацій в чужих країнах, які зосереджують великі запаси доляра за кордоном з метою збільшення своїх маєтків і прибутків і щоб вимнути плачення податків від цих зисків до скарбниці ЗСА.

Міні домагається встановлення межі для підвищування платень на 7.5%

Бел Гарбор, Флорида. — Президент АФП-КІО Дж. Міні заявив, що він, як і репрезентований ним світ праці, воліли б, щоб не було ніяких постійних напрямних для третьої фази економічної стабілізації, але, якщо йде про заробітні платні, то у випадку встановлення таких чи інших напрямних, він вимагатиме підвищення їхньої межі із теперішніх 5.5 відсотка до 7.5 відсотка. Виступив Джордж Міні із цією заявою зараз же після того, як він відбув конференцію з дорадчим комітетом АФП-КІО для справ коштів прожитку. Цей комітет випрацював ряд рекомендацій для уряду в ділянці контролі над платнями у третій фазі стабілізаційної політики. В урядових колах плянують залишити встановлену досі межу 5.5 відсотка, як обов'язуючу також і для третьої фази, але проти цього заявляються рішуче проводи робітничих спілок, мотивуючи свої вимоги великим збільшенням коштів прожитку, неспівмірним із теперішніми заробітними платнями. Джон Данлоп, донедавній декан Гарвардського Коледжу і тепер директор офіційної Ради Коштів Прожитку, заявив, що уряд займе до цих вимог становище уже, мабуть, в понеділок 26 лютого ц.р.

Д-р Сава Никифоряк, кол. УСС, громадський діяч, помер в Ню Йорку

Ню Йорк. — В неділю 25 лютого ц. р. в одному з місцевих шпиталів помер після 12-тиденної недуги на 87-му році життя один із найстарших живучих ще членів Леґіону Українських Стрільців із 1914 р., старшина УСС і Української Галицької Армії, який брав активну участь ввесь час в українських визвольних змаганнях, — колишній учитель гімназій у Львові, Чорткові й Станиславові, управитель гімназії у Станиславові в 1921-1944 роках, як також видатний пластовий діяч — організатор і виховник. Перу Покійного належить низка статтей з літературознавства, зокрема про риму і ритм у Шевченка, як також статтей на виховні теми та спогадів з визвольних змагань. Народився 21 грудня 1886 року в Рожнові, Снятинського пов. до Америки прибув у 1949 р. і тут включився в громадське життя, працюючи активно головно в комбатантському та патріярхальному русі. Був членом Дирекції В-ва „Червоної калини". В останніх роках був співвласником популярного пенсіону в Гантері. Панахиди у понеділок 26 і і вівторок 27 лютого ц. р. в похоронному заведенні Петра Яреми, похорон в середу о год. 9 ранку з наваного похоронного закладу до церкви св. Юра та згодом на Український Православний Цвинтар у Бавнд Вруку.

бл.п. д-р Сава Никифоряк

У Парижі розпочалася Міжнародна конференція міністрів про В'єтнам

Париж. — У понеділок 26 лютого ц. р. мала розпочатись Міжнародна конференція про В'єтнам на міністерському рівні. Участь у тій конференції беруть чотири сторони, які підписали 27-го мин. місяця договір про закінчення війни у В'єтнамі, а саме — ЗСА, Північний В'єтнам, Південний В'єтнам і В'єтконґ, — далі чотири держави, які становлять Міжнародну Контрольну Комісію у В'єтнамі, а то — Канада, Індонезія, Польща і Мадярщина, — інші постійні члени Ради Безпеки Об'єднаних Націй — Британія, Франція, СССР і Комуністичний Китай — та генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм. До минулої неділі включно міністри, які з'їхались до Парижу, не могли погодитися щодо особи постійного голови конференції. Північний В'єтнам і Комуністичний Китай відкинули пропозицію, щоб тим головою був Курт Вальдгайм. Виринула кандидатура французького міністра закордонних справ Моріса Шумана, як господаря конференції, або концепція — ротаційної системи головства. Державний секретар Вілліям Роджерс перевів уже в минулу неділю першу довгу нараду з міністром закордонних справ Пекіну — Чі пенґом-фей і вони підкреслили перед пресою сердечний характер своєї зустрічі. Роджерс домовився теж з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком щодо їхньої окремої зустрічі. На примирливий характер тієї конференції, яка має дати міжнародну ґарантію мировому договорові про В'єтнам, вказував факт, що на прийняття, що його уладила делеґація Південного В'єтнаму під проводом міністра закордонних справ Тран Вана Ляма, прибула також „міністер закордонних справ" В'єтконґу, пані Нгуєн Ті Бінь. Вони відбули теж в минулу суботу свою першу довгу нараду, позувавши разом пресовим фотографам з усмішками на обличчях. Це була перша безпосередня зустріч члена уряду Південного В'єтнаму з офіційним представником комуністичного В'єтконґу.

Ізраїль признав частинно свою вину за катастрофу арабського літака

Єрусалим. — Ізраїльський уряд змінив своє первісне становище в справі катастрофи лівійського пасажирського літака, що його в минулу середу зістрелили ізраїльські військові джети, спричинивши цим смерть 106-ох осіб. Ізраїльці виявили, що вони віднайшли в румовищах літака так звану „чорну скриньку" із записною стрічкою того, що сталося впродовж лету великого пасажирського літака в Бенґазі в Лівії до Каїро в Єгипті, і ствердили, що пілот того літака, француз, до останньої хвилини був переконаний, що знаходиться над єгипетською територією та що за ним летять єгипетські джети. Тільки в останній хвилині арабський помічник пілота, який лежить важко ранений у шпиталі в Єрусалимі, крикнув „Це ізраїльські джети". Ізраїльський військовий міністер генерал Моше Даян запропонував, щоб встановити „гарячу лінію" з єгипетськими властями в Каїро, щоб в майбутньому вимнути такі трагічні непорозуміння. Але єгипетський уряд відкинув ту суґестію, заявивши, що ізраїльці збили арабський літак над арабською територією і єгипетський уряд не може навіть посередньо признавати, що Синайський півострів чужа територія. Ізраїльський уряд, який спершу відкинув пропозицію щодо встановлення міжнародної Комісії, яка перевірила б усі факти щодо трагічного інциденту, погодився на таку Комісію, як також змінив своє становище щодо виплати відшкодування родинам загинулих. Хто отримав би те відшкодування і в якій висоті — того ще не сказано. В минулу неділю ізраїльський уряд відбув надзвичайне кількагодинне засідання в цій справі, як теж у справі відлету до Вашинґтону ізраїльського прем'єра Ґолди Меїр.

Проф. д-р Петро Ісаїв, педагог, журналіст й історик, помер у Філядельфії

Філядельфія, Па. — В суботу 24 лютого ц.р. помер тут на 68-ому році життя відомий український педагог і пластовий діяч, журналіст й історик, дійсний член Історично-Філософічної Секції НТШ, проф. д-р Петро Ісаїв. Народжений 1905 року у священичій родині. Покійний закінчив гімназію у Станиславові й університет у Львові і потім вчителював, працюючи водночас видатно, як журналіст. Був довголітнім учителем т. зв. Малої Семінарії у Львові та Жіночої Гімназії Сестер Василіянок у Львові, під час Другої світової війни шкільним референтом Українського Центрального Комітету в Кракові, а після війни учителем Українських Гімназій в Авґсбурзі та Бад Верісгофені, а після переїзду до Америки, до Філядельфії, учителем вищих курсів Школи Українознавства до 1971 року включно. Разом із цим д-р П. Ісаїв був довголітнім активним членом Учительської Громади на рідних землях і на еміґрації та членом Управи Шкільної Ради при УККА і визначним педагогічним діячем. Свою педагогічну діяльність поєднував Покійний із громадською діяльністю та видатною журналістичною працею, виконуючи обов'язки спершу як редактор пластового журналу „Молоде Життя" (1927-1929) і згодом науково - літературного католицького журналу „Дзвони" (1931-1939) у Львові, а далі педагогічного журналу „Українська Школа", що її випускав друком під час Другої світової війни і після неї — спершу в Кракові, а потім в Авґсбурзі, в Німеччині. З 1949 року довгі роки Покійний був також редактором католицького тижневика „Шлях" у Філядельфії. Покійний був теж автором численних наукових розвідок і праць з історії України і зокрема з історії Української Церкви, різних цінних розвідок з педагогіки, історії українського шкільництва та освіти в Україні в минулому і між двома світовими війнами. Покійний осиротив дружину Ярославу з Конрадів, доньку Ольгу та синів Всеволода, Іринея і Юрія. Похорон сл.п. проф. д-ра Петра Ісаєва відбудеться у вівторок 27-го лютого о год. 9-ій ранку з церкви Христа-Царя на Український Католицький Цвинтар у Факс Чейзі, Па.

ДІМ ОО. ВАСИЛІЯН У БРАЗИЛІЇ

Ріо де Жанейро. — Тижневик „Праця" з Прудентополіс в ч. 47/1972 повідомив про закінчення великої двоповерхової будови парохіяльного дому оо. Василіян у Пітанзі.

Ню Йорк і громада маніфестуватимуть у 40-річчя голоду в Україні

Ню Йорк (С. Ч.) — В неділю 25-го лютого ц. р. відбулася тут за ініціятивою Комітету Українсько-Американських Організацій — Відділу УККА та при співучасті Централі УККА нарада в справі Маніфестації в 40-ліття зорганізованого Москвою штучного голоду в Україні. В нарадах взяли участь голови сусідніх Відділів УККА: п-і Марія Стефанів — Пассейк, д-р Є. Котик — Джерзі Сити, інж. М. Пінковський — Елізабет та п-і Стефанія Букшована в заступстві голови мгра Я. Рака — Нюарк-Ірвінґтон, Місцевий Відділ репрезентували — голова адв. Р. Гуглевич, секр. д-р О. Соколишин та кількох членів Екзекутиви. Український Конгресовий Комітет заступали її екзекутивний директор, мгр І. Базарко та д-р Вол. Душник. Присутніх на цій нараді 20 осіб.

Наради відкрив мгр І. Базарко, а проводив ними адв. Р. Гуглевич, з'ясовуючи на початку причини їх скликання. Мгр І. Базарко в короткому слові подав сьогоднішній господарський стан в СССР та причини торговельних договорів із західніми державами, зокрема із ЗСА та Канадою. Він рівнож коротко пригадав історію організування штучного голоду в Україні в рр. 1932-33.

Український Конгресовий Комітет Америки рішив відзначити цю сумну дату „Днем скорботи" 20 травня в поодиноких громадах, а 26-го травня великою крайовою маніфестацією з участю американського політичного світу в Вашингтоні. Адв. Р. Гуглевич ствердив, що є деякі труднощі відносно дат, але при добрій співпраці всіх місцевих та позамісцевих організацій ці труднощі дасться перебороти і запляновані маніфестації успішно перевести. Після цього вив'язалася ширша дискусія в якій забирали слово всі приявні. Після дискусії винесено одноголосне рішення: відбути таку маніфестацію при співучасті сусідніх Відділів УККА в Ню Йорку

(Закінчення на ст. 4-ій)

Євген Чорній найменований членом екзекутиви інженерської фірми

Ню Йорк. — Як повідомляє щоденник "New York Times" і публікація "New York Construction News" з 22-го січня ц.р., молодий український інженер Євген Чорній був найменований на члена екзекутиви фірми Farkas, Barton & Partners, однієї з більших нюйоркських інженерських фірм. Євген Чорній вже довший час є відповідальним фірми (project engineer) за великі будови в Ню Йорку і поза ним, між тими будовами і великий World Trade Center на долині міста. Інженерські студії Євген Чорній завершив на Бруклинській Політехніці зі ступенем маґістра. Живе в Скарсдейл біля Ню Йорку, жонатий з Любою Баран і мають двох синів. Євген Чорній, ціла родина якого є членами УНСоюзу, є активним в українській громаді Йонкерсу, зокрема завдяки своїй музичній освіті є активним членом місцевого церковного хору.

Видано монографію про малярську творчість Надії Сомко й Сергія Макаренка

Ню Йорк. — Під фірмою Східно-Европейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського появилася тут монографія про мистецьку творчість українських еміґраційних мистців-малярів Надії Сомко та Сергія Макаренка. Надруковано монографію англійською й українською мовами з передмовами д-ра Михайла С. Папа, директора Інституту В. Липинського, ред. Євгена Зиблікевича і проф. Джека Дж. Спектора з Ратґерського Університету та статтями проф. Михайла С. Папа і проф. Петра Голубенка про малярську творчість Н. Сомко й С. Макаренка. В монографії вміщено, крім портретів й ілюстрацій з життя мистців, 52 кольорових та чорнобілих репродукцій малярських праць Надії Сомко та 32 репродукції портретів, краєвидів й іконописних праць Сергія Макаренка. Народжена 1916 р. в місті Конотопі Надія Сомко здобувала мистецьку освіту в Харківському і потім Київському Художніх Інститутах і в 1943 році емігрувала з України спершу до Італії і згодом до Арґентини. В 1960 році переселилася до ЗСА й бере тут активну участь в діяльності Об'єднання Українських Мистців Америки, влаштовуючи низку індивідуальних виставок в різних містах ЗСА. Чоловік Надії Сомко Сергій Макаренко, народжений на Чернігівщині 1904 року, свою мистецьку освіту закінчив в Київському Художньому Інституті 1930 року, в 1930-их роках працював у Харкові і в 1941-43 роках в Києві та в Конотопі. Емігрувавши, перебував спочатку в Югославії, потім в Італії та в Арґентині. З 1960 року живе у ЗСА, працюючи головно в ділянці церковного мистецтва й виконуючи низку портретів історичних і сучасних українських діячів.

Ціна виданої на доброму папері і багато ілюстрованої монографії 18 долярів. Набувати її можна у Dnister Gift Shop, 2399 West 11th Street, Cleveland, Ohio 44113, або в книгарні „Сурма" у Ню Йорку.

В Буенос Айресі згинув в автовій катастрофі о. Іван Балук

З Арґентини наспіла вістка, що там у столиці країни Буенос Айресі 6-го лютого ц.р. згинув в автомобільній катастрофі на 64-ому році життя заслужений священик-громадянин, парох церкви св. Ольги у Віжа Аделіна та радник Консисторії УКЦеркви в Арґентині св. п. о. Іван Балук. Катастрофа трапилася на автостраді при зударі чоло-в-чоло двох автомобілів. Єрейські похорони відбулися 8-го лютого з участю Владики Андрія Сапеляка та великих мас народу. Св.п. о. Іван Балук поселився в Арґентині після Другої світової війни та, працюючи фізично на прожиток, рівночасно почав душпастирську працю для місцевих українських поселенців католицького обряду і в короткому часі видбудував церкву та манастир для Сестер Василіянок і тепер мав у пляні будову дому для старших віком. Походив з Городища Королівського в Ходорівщині, теологічні студії закінчив в Богословській Академії у Львові. За студентських часів належав до ОУН та був кілька разів заарештований. Трагічна смерть цього заслуженого душпастиря-громадянина глибоко потрясла великою українською громадою та мала широкий відгомін у столичній арґентинській пресі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загадка Пекіну

Офіційні комунікати про засекречені наради завжди стилізовані так, щоб без уваги на кількість слів — сказати якнайменше. Американські коментатори віддавна подивляють хист дорадника президента Ніксона д-ра Генрі Кіссінджера, як то він уміє гладко, інколи й дотепно, відповідати на десятки запитів на пресовій конференції — і насправді не сказати нічого суттєвого. Тому, за офіційним комунікатом про п'ятиденні відвідини Генрі Кіссінджера в Пекіні у половині цього місяця і за його власними заявами на пресовій конференції у Вашингтоні 22 ц. м., властиво нічого особливо цікавого у тих багатогодинних його розмовах з проводирями комуністичного Китаю не було. Єдине, наприклад, що Кіссінджер виявив про свою двогодинну розмову з Мао Тсе-тунгом було те, що пекінський диктатор „був, очевидячки, в дуже доброму здоров'ї, говорив з великим захопленням про різні справи" і „передав персональний привіт президентові Ніксонові". Встановлення „зв'язкових станиць" у Вашингтоні й Пекіні, пожвавлення торговельних і культурних зв'язків у дусі миру в Азії й усьому світі — ось і все.

Однак, підкреслювання, що „взаємини між Китаєм і Америкою ніколи не будуть звернені проти будь-котрої третьої країни" і що „не було ніяких таємних домовлень" було, очевидячки, зроблене на адресу Москви, з уваги на ту глибоку підозру, з якою ставляться володарі Кремлю до американсько - китайського наближення. А що мовчання інколи має поважний зміст, то повна мовчанка про те, що було змістом наради Кіссінджера з Мао Тсе-тунгом може вказувати власне на те, що говорилось там про совєтський імперіялізм, загрозливий як для ЗСА, так і для Китаю. Коли ж Кіссінджер підкреслив, що ЗСА і Китай дбатимуть одностайно, щоб ніхто не осягнув гегемонії на Тихому океані, то це теж зверталося більше на адресу раптово розбудованої совєтської морської фльоти, як усе ще незалежної японської.

Так звана нормалізація американсько - китайських відносин усе ще має багато неясного, багато невідомого. І справжній зміст такого звороту в політиці цих двох великодержав буде, вірогідно, з'ясований щойно в майбутності. Покищо подорож Генрі Кіссінджера до Пекіну і підкреслено сердечне приймання його вождями комуністичного Китаю — це загадка, якої не з'ясували ані офіційний комунікат, ані пресова конференція цього найближчого співробітника президента Ніксона.

Під чоботом

Київські літературні критики Віталій Дончик та Наталя Мазепа, автори надрукованої в органі „всесоюзної" Спілки Письменників СССР „Литературная Газета" погромницької статті „Банальні відвертості п. Ярмолінського" з особливим обуренням накинулися на українських еміграційних літературознавців і публіцистів — Ю. Луцького, І. Вовчка, Р. Рахманного та І. Кошелівця — за їхні статті про занепад літературної творчости і критичної думки в умовах партійного соцреалізму в УССР, про відсутність творчої свободи і неспромогу совєтських українських літераторів обмінюватися думками й поглядами на ті чи інші справи. Атакуючи названих еміграційних літературознавців і публіцистів, В. Дончик та Н. Мазепа закидають їм „фальшування, брехню, спекулятивне підтасовування" фактів, мовляв, виступають вони так тому, що перебувають „на службі антикомунізму й антисовєтизму".

А проте, вистачить переглянути ті чи інші звідомлення в будь-котрій з совєтських газет, щоб переконатися, під яким чоботом перебуває українська література і критика в УССР. Показовою ілюстрацією режимного затиску творчої думки в Україні може бути звідомлення із засідання Комісії критики СПУ, надруковане тиждень пізніше в „Літературній Україні" з 6 лютого 1973 року.

Головною темою цього засідання, якщо судити із змісту звідомлення, був затиск будь-яких свобідніших виявів літературної творчости і критичної думки. Двічі згадується в звідомленні громлені уже від довшого часу в совєтських журналах і газетах романи київських письменників Олеся Бердника „Зоряний корсар" та Івана Білика „Меч Арея". На засіданні продовжували громити не тільки ці твори, але й усі ті літературно - критичні журнали, які „не сказали свого слова" про ці „ідейно - хибні романи". Режимні критики Л. Новиченко, С. Тельнюк та інші критикували також свого колеґу, літературознавця Миколу Равлюка за його „вульгарні, несумлінні, науково безпорадні, недостатньо кваліфіковані, поверховні статті, друковані в газеті „Вечірній Київ".

Цими й подібними виступами визначався увесь порядок згаданого засідання, присвяченого головним чином удосконаленню „партійної критики". Про якусь свободу творчости чи свобідний обмін поглядами й думками не було й мови.

Іван Кедрин

НЕОПРАВДАНІ НАСТРОЇ

В широких колах українського вільного суспільства помітне збентеження з приводу розвитку міжнародних подій. Український загал не може захоплюватися будь-якими проявами „співіснування" вільного Заходу з комуністичним Сходом, тим паче, коли видимий символ вільного Заходу — Президент З'єднаних Стейтів — відвідує столиці двох центрів світового комунізму з усіма зовнішніми атрибутами таких візит. Але, як звичайно, почування сплітаються з розумовими арґументами так само, як ми завжди були схильні оцінювати чужинецьку політику крізь призму виключно українських симпатій - антипатій та українських інтересів. Очевидно, ставлячись критично до політики американського Уряду й відкидаючи схвалювання кожного ходу того Уряду в ім'я перебільшеної льояльности, ми не можемо водночас забувати, що американський Уряд веде політику виключно з погляду інтересу Америки, так, як він її бачить і оцінює. Він може у цьому помилятися, як уже не раз історія ствердила помилковість колишніх президентів, яка до вершин дійшла у Ялтинському договорі. Проте, нам надзвичайно трудно здобутися на об'єктивізм і на правдиву оцінку того, що добре в американській політиці, а що помилкове, просто тому, що ми — не знаємо фактів.

Новітня дефініція політики — це дія на основі висновків із фактів. Мало-хто в такій великій країні, як Америка, навіть не всі члени Уряду і не всі члени законодатних палат знають факти, на основі яких президент Ніксон рішився рік тому зробити різкий зворот у закордонній політиці Америки — в сторону „нормалізації" відносин з комуністичним Китаєм. Не знаючи фактів і не задовольняючись офіційними, дбайливо, по-дипломатичному стилізованими комунікатами, ми можемо тільки робити різні здогади, що їх правильність чи неправильність виявить тільки майбутність.

Нема двох думок, що диктаторський режим у комуністичному Китаї — тамошня нужда, тамошня страхітлива відсталість, яка є трагічним парадоксом на тлі прастарої культури, — жорстокість китайського поліційного апарату, не гірша за жорстокість апарату КҐБ, — все це нам осоружне. Але це не перечить фактові, що тепер у світі нема більших антаґоністів, як Москва й Пекін, які одне одного ненавидить, одне одного боїться й одне проти одного зброїться. Ми не знаємо змісту строго засекречених довгогодинних розмов чи то Ричарда Ніксона чи то в останньому часі його найближчого дорадника Генрі Кіссінджера з лідерами комуністичного Китаю. Там вірогідно була мова про проблеми миру на Півдні Азії, відбудови Індо - Китаю, кращих торговельних та культурних зв'язків Америки з Китаєм, дальшого відношення до Вільного Китаю на Тайвані і тому подібні ніби „невинні" й миролюбні справи.

Алеж проста логіка диктує здогад, що у тих довгих розмовах не можна було промовчувати також проблеми совєтської загрози для Китаю і для Заходу. Трудно подумати, щоб промовчали справу все ще окупованих Совєтами японських островів та розбудовування Совєтами мілітарної потуги на Далекому Сході. І щоб там не згадано про те, чого Совєти хочуть добитися від Заходу на паневропейській конференції безпеки та які шанси концепції поменшення збройних сил в Середущій Европі. Коли недавно промайнула в американській пресі вістка, що комуно-китайський прем'єр погодився з рішенням японського уряду збільшити бюджет оборони Японії і заявив готовість Китаю поспішити з допомогою Японії у випадку совєтської ніби тепер не вірогідної аґресії — то це був тільки доказ, що йшла там мова про можливість загострення совєтсько - японських відносин, коли Японія почне домагатися звороту Курільських островів.

Це все „висока політика", обрахована і на близьку і на далеку майбутність, в якій ми не можемо правильно орієнтуватися, бо — як сказано — не знаємо фактів. Але з цього не виходить, щоб ми мали впадати в розпач з приводу тієї міжнародної деконьюнктури для української визвольної справи, яка постала тепер, в епосі співіснування, чи — як красномовно висловився про неї през. Ричард Ніксон — переходу від конфронтації до пертрактацій з центрами світового комунізму. Ніщо не стоїть на місці, події у широкому світі змінливі, і ніхто не може передбачити їхній хід.

Але хоч усі ці міжнародні справи в більшій або меншій мірі стосуються України і хоч історія визвольних рухів доказує величезну ролю, яку грає в них міжнародна коньюнктура, на першому місці стоять таки справи — відносин і життя в Україні та відносин і завдань вільної громади. При найтіснішому духовому пов'язанні рідного краю і його синів та доньок, що поселились поза його межами, роля і завдання обох цих віток цілком відмінні. Українці в Україні, зокрема люди з інтелектуальної верхівки, борються за громадянські права і свободи в тих межах, в яких можуть боротися, і такими засобами, які визнають за правильні. Нам треба стежити за цим розвитком і студіювати все, що стосується України, але водночас пам'ятати, що найкращою допомогою Україні буде виконування тих завдань, що їх не можна виконати в Україні: плекати й поглиблювати самостійницьку ідею і вида-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Улас Самчук

ФЕНОМЕН ЛЮТІ

Из преступлений
и исступлений
Восстанет праведная
Русь.
М. Волошин

Багато незбагненного в тій містерії „преступлєній і ісступлєній", що ними виповнене буття простору імперіяльної Московії, що її звуть такою „праведною" деякі декаденти російської поезії „з хахлів". Термін „преступлєніє" значить злочин, а „ісступлєніє" неперекладальне поняття, що його чудово не раз демонструє великий Достоєвський, коли змальовує лють, примхи і безглуздя „русского человєка". Наш словник, перекладаючи це слово, мусить обмежитися такими пісними півзасобами, як нестяма або несамовитість.

А взагалі в житті того більш, ніж багато. Для ілюстації вириваємо такий приклад. Оце недавно появилась повторним виданням книжка моїх „спогадів і вражень" названа іронічною назвою „На білому коні"... Перше видання її у видавництві „Сучасність" (Мюнхен) на диво швидко розійшлося, не вдовольнивши попиту, і тому товариство моїх завзятих земляків з Вінніпеґу вирішило його повторити.

І при тому, розуміється, багато ремінісценцій з минулого. Відгуки читачів, друзів, недрузів у пресі, у листах, у розмовах, а між тим також пригадалася особлива поява на обрії наших ґлобальних просторів, яка осяяла наші будні своєю феноменальною увагою на сторінках „Органу Правління Спілки Письменників України" з його гордою назвою „Літературна Україна", озаголовлена разючим прозвиськом „Сповідь людомора". І підписана його величністю, тодішнім головним її редактором Д. Цмокаленком (23. II. 65). Цю появу напевно подивлятимуть наступні наші покоління, як неперевершений зразок „полеміки" нашого невротичного времені лютого, і, можливо, її автор саме за це потрапить на лоно безсмертя.

Розуміється, сили тут дуже не рівні: Цмокаленко свідомий свого володарського становища. За ним не тільки „орган СПУ", але й „орган КҐБ", за ним інспірації і аспірації, а його контра — ізгой, вигнанець, за далекими горами, за високими горами.

І він добре знає, чого від нього вимагають, прекрасно володіє жарґоном завдання. Навіть в перекладі на українські слова воно звучить вистачально: „ісступітєльно". Шедевр люті, симфонія скреготу зубів, бризки слини і корчі спазматичного заїкання. Іноді аж робиться страшно... Тож це так легко дістати апоплексію.

Шкодуємо, що не зможемо представити нашому читачеві цього документа у всій його красі і величі з огляду на його розміри, але вже сам його заголовок — „Сповідь людомора" переконує... А далі — джунглі, первобутність, павіяни, зойки. Просимо заперти на хвильку дихання і запастись терпінням: „Улас Самчук хизується на старість саме своїм фашистським минулим... його ессе (?) на сторінках мюнхенського журнальчика „Сучасність", цього потворного виплоду нацистських підспівувачів... „На білому коні"... розповідь про те, як він у супроводі зграї деґенератів від пера підкрадався за спинами прусаків - завойовників до України і втікав поперед недобитків вояків „фюрера" з України".

Нота бене: „розповідь" доведена лише до листопада 1941 року, коли цмокаленки саме тікали за Урал.

„Симпатії до сіячів „ґельбе пест" (коричневої чуми) (транскрипція оригіналу суворо збережена — У. С.) тримаються в його чорній душі так цупко, що він знову проспівав хвалу своїм зотлілим наставникам"...

„... мусимо звернутись до брудних першоджерел, тобто до нинішніх спогадів горе-белетриста, і до того, що він писав понад двадцять років тому в окупаційному листку під екзотичною (!) назвою „Волинь".

... „важко повірити, але точнісінько так само, як і колись, Улас Самчук і тепер молиться своєму Саваофу-Адольфові... І робить він це, здавалось би, досить хитро: за допомогою цитат з передмови англійця Трейвор-Роппера до видання божевільних застольних розмов „Тіш гешпрехе" (читайте „ґешпрехе" — У. С.).

„Однак, хитрість ця ані наскільки заважає Уласу Самчуку висловити своє найзворушливіше „хайль". (Мабуть, „гайль" — У. С.).

„Для марксистів, як найстаромодніших, — зловіщо повторює слова „соціолога" з-над Темзи вольнський наймит біснуватого, — він просто був пішаком на шахівниці подій, витвором вмираючого капіталізму в його останній фазі". Насправді ж, як вважають обидва фюрерославці, то був... „гігант, вислів титанічної сили і... генія".

Дозвольте ще зауваження: „насправді ж" та цитата „фюрерославця" Трейвор-Роппера каже: „Грізний феномен, справді імпонуючий розмірами своєї жорстокости, безмежно брудний у своїй різноманітній діяльності, якийсь надмірний, варварський гігант, вислів титанічної сили і дикого генія".

З чого надхненний фальшивомонетник з-над Дніпра робить — „гігант, вислів титанічної сили і... генія".

Заздримо його первобутній наївності, якої він не встані розуміти. „Блаженні нищії духом"... Нагородити купу бздур, розтягнути їх на шість довгих колонок найдрібнішого газетного шрифту і не розуміти, що це — лише бздури... Феноменально! Неповторно! Слава „велікому Совєтському Союзу"!

І ніде не торкнутися болючої, як біль зубів, справи, висловленої в тій книжці, яка чейже мусіла їх вразити, коли їй присвячено аж стільки „ісступлєнія" на сторінках органу Спілки Письменників України. І напевно не були це „хайль", що їх бентежили, бож вони знали, що їх незграбно висав з пальця безнадійний Цмокаленко, а були це певні думки і певні факти, що вони їх так бояться і змушують тих убогих цмокаленків верзти нісенітниці з наївним переконанням, що не ті думки і не ті факти, а їх нісенітниці будуть міродайними на остаточному суді історії.

А коли ми вже при історії, то дозвольте мені запропонувати ще шматок Цмокаленка: „Можливо, дехто з войовничих політиканів за океаном просто затуляє вуха і очі на ці докори, бо їх тішить така ось погроза того розперезаного геббельсятка Уласа Самчука: „Майбутні походи майбутніх гітлерів не зупиняться на Кавказі і Волзі".

Гай-гай! Книга видана, її читають, і там написано: „Але все таки, коли там не знайдеться нікого, хто б ті істини міг розуміти, майбутні походи, майбутніх гітлерів не зупиняться на Кавказі і Волзі".

Так було там сказано, і цього не зрікаюся я й тепер. Колесо історії крутиться.

Д-р Петро Гой

УКРАЇНІКА В НАУКОВИХ ДОВІДНИКАХ

Видавництво Бовкер в Ню Йорку підготовляє до друку поширене, четверте видання довідника за редакцією Лі Аш під назвою „Предметні колекції". Ідеться про довідник спеціяльних книжкових колекцій з підкресленням предмету спеціялізації, зголошених університетами, коледжами, музеями і спеціяльними бібліотеками.

Довідник предметних колекцій — настільна книга у кожній бібліотеці в ЗСА і Канаді. Тут під предметними рубриками скупчене все багатство книжкових фондів Північної Америки. Тому наукові робітники і студенти, шукаючи матеріялів для своєї теми, в першу чергу користуються цим довідником. Шукач українських матеріялів відносно мало знайде їх у третьому виданні цієї праці з 1967 року. Під рубрикою „Україна", а далі „Українська мова і література", на стор. 1141, є згадка тільки про сім українських колекцій у ЗСА і Канаді.

З відмічених чотири університетські бібліотеки дуже коротко подали описи своєї україніки. Між ними Індіяна університет в Блюмінґтоні подав 6 000 томів (колекція під опікою проф. д-ра Андрія Турчина); університет Альберти в Едмонтоні — 5 400 томів; Манітобський університет у Вінніпеґу — 4 000 томів, при чому зазначено, що в колекції є комплект „Записок НТШ" (1892-1912 рр.) і найстарший слов'янський манускрипт на терені Канади із XYI ст.; Прінстон університет, Публічна бібліотека в Гемтремку в Детройті із заміткою, що це — надзвичайна колекція.

З українських установ зголосили свої колекції тільки Академія св. Василія в Факс Чейсі у Філядельфії — 1 020 томів, із зазначенням, що книжки про Україну, її мистецтво, літературу і культуру є також англійською мовою, та Український Музей в Чикаґо, під проводом довголітнього голови Товариства Українських Бібліотекарів в ЗСА, д-ра Романа Вереса. Опис бібліотечних фондів музею поданий досить докладно. Музей мав у цей час 7 000 скаталогованих томів, в тому числі матеріял українською та іншими мовами про українську історію, географію, літературу, мову. Біля 75 відс. матеріялу в музеї друковано по другій світовій війні. Спеціяльна колекція святочних карток — понад 1 500 позицій і зіндексованих 1 400 періодиків. Крім того музей в цей час постійно одержував 158 українських періодичних видань.

Це і все з культурного надбання нашого народу, що зареєстровано в довіднику.

Причина такого невідрадного стану вповні по нашій стороні. Цілий ряд університетських та публічних бібліотек не зголосили україніки до цього довідника. Отже це завдання мають виконати в першу чергу українські бібліотекарі, а де їх нема — українські професори. Кожна університетська і публічна бібліотека дістала відповідні формуляри, потрібно їх тільки виповнити й вислати на адресу видавництва. Чомусь зовсім не зголосили своєї україніки Конґресова Бібліотека ЗСА, публічні бібліотеки Ню Йорку, Клівленду, Чикаґо. З університетів не зголосили україніки такі: Єйльський університет, Гарвард, Інститут Гувера, Іллінойський університет в Урбані, Колумбійський, Колорадський в Болдері, Торонтський, Пен Стейт Ошавський. В деяких із цих університетів україніка досягає, а то й перевищує 10 тисяч томів, при чому є багато комплектів рідкісних періодичних видань, як наприклад, в Іллінойському університеті.

Бібліотечні фонди українських наукових товариств, зокрема НТШ і УВАН в ЗСА і Канаді, зовсім не заступлені в цьому довіднику. Книжкові фонди українських музеїв та інститутів Детройту, Клівленду, Торонто, Вінніпеґу, за винятком в Чикаґо, не включені у цей довідник. Така сама ситуація з українськими духовними скарбами, зібраними при наших релігійних установах, інститутах і семінаріях у ЗСА і Канаді. Все законсервовано і заховано від культурного світу, від ока чужого дослідника, наче боїмося прозрадити наше духове обличчя і вдаємо, що нас нема.

Формуляри для опису, як також зразки, як описувати колекції і куди описи висилати, можна набути для ЗСА у редакції щоденника „Свобода".

Треба докласти мінімум зусиль, щоб українські духові фонди, колекції україніки по університетах, публічних бібліотеках, і установах, а зокрема українських наукових і релігійних установах, інститутах і музеях були взяті на загальний облік і тим самим були належно заступлені в культурному балянсі Північної Америки.

Іванна Савицька

ПОДОРОЖ У НЕВІДОМЕ

(Пригоди і люди)

(4)

Старі Атени повні пам'яток і повні залишків минулого (руїни) — дуже чисті. Ні папірчика, ні сірничка на вулиці.

Іду привітатись з моїми котиками. Тридцять, а може й сорок голодних, вихуджених котиків я залишила три роки тому в руїнах старої Пляки. Немає моїх котиків. П'ять або шість ліниво вилігуються на камені, гріючи проти сонця ситі животики.

Питаю людей, що сталося з котиками? Немає їх, вигинули, а ті, що зостались, під опікою міста. Кожного дня годують їх рибою і м'ясом; нашим котикам тепер добре живеться.

Неділя, співана Служба Божа в катедрі. Стаю необачно не там, де треба (по боці мужчин). Сестриця звертає мені увагу, просить перейти на другу сторону церкви. Співає прегарно мужеський хор, може питомців, а може мирян. Хтось читає „Апостола" чудовим драматичним тенором, і я бачу його в ролі Марія, в прощальній сцені опери „Тоска".

Священик щедро обкаджує церкву, ходить поміж мирян, і з його слів розумію тільки одно — „Софія" (премудрість). Греки в побожності клонять голови, моляться, б'ються в груди. Запах кадила заливає цілу церкву, молитовно набожно . . .

Неділя, день відпочинку — день тиші. Всі крамниці зачинені, рух на вулицях втихає, таксівки їздять спокійно і уважно. Як проводять греки день безділля — не знаю. Може відпочивають після важкого тижня, може відвідують родину чи знайомих. Місто, мов вимерле, лише там і тут (після обіду) в старих-старезних церковцях хтось засвічує свічечку і шепче молитву.

Після обіду покидаю Атени. Таксівкар христиться біля кожної церкви — христиться і молиться.

Греки — цікаві люди. Протягом тижня торгують і промишляють, як хто може, не дуже відказуються від циганства. В неділю — всі побожні, всі моляться, всі хочуть бути добрими.

На летовищі в Софії

Я знову на летовищі, в дорозі до Букарешту. Румунська летунська лінія „Таром" несе мене маленьким, мов пташка, літаком. Зупиняємось в Софії (Болгарія), чекаємо на летовищі на пасажирів з Москви, чекаємо більше як годину. Є час обсервувати, придивлятися.

Зразу впадає в очі велика в усьому різниця. Ждальня брудна, закурена, підлога давно не мита. Хрипливий, старий телевізор передає лекцію російської мови, яку ніхто не слухає. Всі написи й оголошення російською і болгарською мовами. Службовці на летовищі в уніформах і кашкетах з червоними обвідками.

Біля мене подружня пара, яка летіла з Атен. Вона в новому мінковому хутрі (щойно купленому в Греції — в Атенах літня спека). Так і пізнати, що „дамі" шкода висиджувати хутро, вона держить його на колінах, гладить волос, бавиться „брилянтовими" ґудзиками. Подружжя сідає зі мною до літака на Букарешт, а там, на летовищі — парада, вітання, промови, квіти, „Високих" гостей приймали з великими почестями. Хто вони були — ніхто не знав чи не хотів сказати.

Букарешт

З летовища до міста їду великим автобусом лінії „Таром" і зупиняюся в знайомому готелі „Юніон". Моя кімната з перськими килимами, портьєрами, старої форми мармуровою умивальнею. Великі двері-вікно виходять на балькон. На ліжку мала несподіванка — ясьок. З повною пошаною до старих пережитків відсуваю його набік.

Найперше роблю точну і докладну інспекцію кімнати. Відсуваю котари, контролюю шафу і двері, шукаю таємних входів . . . Колись бо Букарешт був центром міжнародних шпигунських афер і комбінацій. Хвилина імпровізованої сценічної гри, і я вже розкладаю свої речі, взуваю вигідні капці, спочиваю.

В кімнаті на столику великий радіоапарат, яким можу ловити сливе не всі европейські міста: Київ, Москву, Новий Сад, Амстердам, Рим, Лісбону. Маніпулювати отими магічними коліщатками не так просто. Кручу сюди й туди, нічого не виходить. Врешті слабим відгомоном чую вістки англійською і російською мовами; говорять про проґрес переговорів у Парижі, про Перона і його можливий поворот до влади. Говорять і говорять про вибори в Америці. Всі европейські пророчиці віщують Р. Ніксонові перемогу, хоч і не у великому відношенні до противника.

Я знову кручу зелені, магічні коліщатка, і раптом кімнату заливає українська мова. Говорить „Радіо Свобода". Оце мій перший контакт зі своїми за час двох тижнів. З далекого букарештського готелю хочеться простягнути руку до тих людей, хочеться подякувати за рідне слово, за цілюще, дороге євшан-зілля. Дещо пізніше ловлю „Два кольори", може з Києва, а може з Одеси, і це мій найкращий, найбільш зворушливий спогад з усієї моєї подорожі.

Музеїв, церков, театрів в Букарешті сила-силенна. Зараз навпроти готелю стара згорблена церковця (немає назви ,нема жадного до неї пояснення). Іконостас потопає у сріблі; мальовил уже не видно, їх поїли століття. Церковця насякла запахом кадила, старовиною і кіптю воскових свічок. Тут не годиться відвідати церкви, не засвітивши свічки. Прибуток із свічок чи не основна база вдержання церкви.

У театрі драми, зараз побіч готелю, іде п'єса румунського драматурга. Квиток — 80 центів. Заля мала, місця випродані до останнього. Публіка одягнена буденно. Гра акторів цікава, декорації дещо старомодні, надто реалістичні. Мови не розумію, отож втрачаю стовідсотково не тільки діялог, але й подачу слова. Все таки рада, що бачила румунську п'єсу.

Сам Букарешт, свідок колишньої величі і люксусу, з маркою европейської столиці, і далі гарний. Розмашистий, з масивними колосами-будівлями. Алеї, парки, зелень, простірно, великосвітньо. Та це тільки на перший погляд.

Крамниці скромні, вистави старомодні. Багато матеріялів на одяг, менше готового, пошитого. Є взуття (Румунія знана з найдешевшого і найгіршого взуття в Европі). Не видно крамниць з телевізорами, радіоапаратами, холодильнями, меблями. Зовсім немає хемічних пралень, мало аптек, не видно шпиталів.

Дуже багато знаменитих тістечок, але їх продається в примітивних цукорнях, часто без стільців, тільки так, проковтнеш і підеш далі.

В Букарешті мужчини їдять з накритою капелюхом головою в накурених, брудних приміщеннях, і тільки готелеві ресторани, призначені для туристів, зберігають фасон і пристойний вигляд.

Прохожі являють собою сіру масу. Жінки без капелюхів, але й без хусток, дехто в шапочці чи беретику.

Тут ніхто не поспішає — всі мають час.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ! ВКЛЮЧАЙМОСЯ В АКЦІЇ ЇХ ОБОРОНИ!

В пошану Блаженнішого Верховного Архиєпископа

Ютика, Н. Й. — Десятиліття звільнення з заслання Первоієрарха Української Католицької Церкви Їх Блаженства Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого відзначила Ютицька Громада 10 лютого ц. р. Благодарною Святою Літургією, яку відправив о. Богдан Смик в співслуженні з о. Йосифом Лукашевичем в церкві св. Володимира Великого.

На Святочних Сходинах у залі Католицької Авдиторії о. Богдан Смик розказав про події, які схвилювали українською громадою тому десять років, а саме серед яких обставин дала Москва дозвіл на звільнення Їх Блаженства Архиєпископа Йосифа і як відбулося звільнення. Доповідач дав багато цікавих фактів і епізодів, бо він, як один з вихованків Їх Блаженства Архиєпископа Йосифа, мав нагоду перебувати довше з Їх Блаженством під час посвячення Храму св. Софії в Римі та в часі візитації Їх Блаженства на терені ЗСА в 1968 р.

Доповідь переплітана читанням віршів поетеси Лесі Храплівої, присвячених мученицьким терпінням Їх Блаженства Архиєпископа Йосифа по тюрмах і на засланні в Мордовії. Вірші читала п-і В. Смик. По доповіді розвинулася оживлена розмова про можливості створення Патріярхату УК-Церкви та про перешкоди, що стоять на тому шляху.

(ІС)

ПОДОРОЖ У НЕВІДОМЕ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

В Букарешті ґалерія біля ґалерії, прекрасна модерна кераміка, багато гарних картин і знов — музеї, театри, концерти, опера. Все це кожного дня цілий Божий рік.

Завтра тяжкий для мене день. Сім годин автобусом до монастирів на Буковині.

Моя поїздка добігає до кінця. Втомлена утяжливою мандрівкою, відкладаю Прагу, Братіславу до весни. Не стає часу! В торбині у мене квиток на поворотний літак понад Віднем, Нюрнберґом, Штуттґартом і Льєжем до Лондону.

Прощай, Европо! Прощай, континенте інших, як тут, понять. Прощайте, країни, де люксус і вигоди поступаються Моцартам, Брамсам і Бетговенам. Прощайте!

Лондон

Сіро, сіро, непривітно! Румунський літак-ластівка з трудом пробиває грудьми важкі, оловʼяні, лондонські хмари. Так і чується, як пташина змагається з опором, стогне і врешті тріюмфально сідає на твердий ґрунт.

Летунський двірець у Лондоні, хоча величезний та рухливий, проте нецікавий у порівнянні з модерним, імпозантним двірцем у Франкфурті. Крізь захриплий голосник час від часу скупі інформації: кому, де і коли летіти та яким виходом.

Відлет до Ню Йорку лінією „Тренс Ворлд Ейрлайнс" точно за чотири години. Скільки вільного часу! Прийдеться трохи понудитись. Та ні! У мене в торбинці десятки карточок. Це записки дрібних епізодів з подорожі. Нотатки балачок з людьми. Це шкіци вражень, турбот і клопотів, малюнки радощів і моментів щастя. Там увесь зміст і вся суть моєї тритижневої мандрівки сковані в скупих, простеньких словах. Я вʼяжу їх ось тут, на лондонськім летовищі, в одну кольорисгу стрічку і передаю її вам, як малий сувенір з моєї мандрівки у невідоме.

(Кінець)

У Москві — важкі засуди за розкрадання

„Правда" з 20 лютого сповістила, що Верховний суд Російської СФСР відкинув прохання про зменшення років засуду й затвердив присуд московського міського суду: по 15 років вʼязниці дістали керівник секції комплетування різних машин на заводі „Промсвязь" В. Беньямінсон і керівник постачання „одного з московських підприємств" В. Шаронкін, у яких конфіскували все майно. Їхні три спільники дістали по 14, 13 і 10 років увʼязнення, з конфіскацією майна: Тіхонов, Єремєєв і Коган: „За порівняно короткий час група розкрадачів привласнила собі дефіцитних частин на загальну суму в 25 000 рублів", сказано в „Правде", на пострах усім іншим „расхітітєлям".

Свято Державности у Випані, Н. Дж.

4-го лютого, заходами місцевого Відділу УККА, громада у Випані та околиці, відзначала Свято Державности.

У програму свята входило: Вступне слово, яке виголосив п. Н. Колцьо, голова Відділу УККА у Випані. Він згадав великого державного мужа та гетьмана війська Запоріжжя Петра Конашевича Сагайдачного в 350 роковини його смерти та впертy й послідовну боротьбу українського народу через сторіччя неволі до вияву ІУ Універсалу 1918 р. та злуку земель України 1919 р, а дальше - незламних сучасних борців України за Свободу.

Опісля ансамбль бандуристів при станиці кол. вояків І УДУНА в Нюарку виконав пісні. Деклямували учні II, III і IУ кл. Школи Українознавства у Випані. Виступав жіночий, молодий хор „Жайворонки" з Віллімантику, Конн. Далі слідували деклямації І. Пасічника і Діяни Курилків та Оксани Федоренко — учениць 7-ої кляси.

Двома стрілецькими піснями і співом українського гимну закінчив хор „Жайворонки" програму Свята Незалежности.

Місцевий парох — о. Панасюк склав подяку виконавцям мистецької програми, тим котрі підготовляли та організували її і плянували.

Підготову свята перевів молодий інженер Бабій — культурно - освітній референт УККА. Переповнена заля публіки, котра щедро оплескувала виступаючих у мистецькій програмі — це признання й для місцевого Відділу УККА за його підхід в організуванню Свята Державности.

Є. О.

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НЮАРК, Н. Дж.

повідомляє усіх зацікавлених дівчат і хлопців у віці 12-18 років, та усі молодечі організації,

ЩО ЧЕРГОВА

СПОРТОВА ШКОЛА „Чорноморської Січі"

відбудеться на протязі 3-ох тижнів,

в часі від 22 липня до 11 серпня ц. р.

на оселі УРС „Верховина"

в ГЛЕН СПЕЙ, НЮ ЙОРК

- Вишкіл: копаний мʼяч, відбиванка, теніс, плавання.
- Фахові інструктори і опікуни.
- Речинець зголошень до 30-го ЧЕРВНЯ 1973 року.

Спортова Школа „Чорноморської Січі" заслужила собі на признання УСЦАК, Управа якого заохочує українську організовану молодь до участі в спортовому вишколі.

По інформації писати:

UKRAINIAN SITCH SPORT SCHOOL
680 Sanford Avenue Newark, N.J. 07106

БАТЬКІВСЬКИЙ КРУЖОК ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА при „САМОПОМОЧІ" в НЮ ЙОРКУ

запрошує Шановне Громадянство на цікаву ДОПОВІДЬ колектора й визначного знатока нашої вишивки

Д-ра Климентія Рогозинського

п. з.

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА В ПЕРСПЕКТИВІ СТОЛІТЬ

Доповідь, що буде демонстрована рідкісними експонатами зі збірки Шановного Прелеґента, відбудеться

в суботу, 3-го березня 1973 року

о год. 10-ій рано

в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. ЮРА

Щиро вітає Вас всіх —

БАТЬКІВСЬКИЙ КРУЖОК

Увага! ЛЮБИТЕЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПОПУЛЯРНОЇ МУЗИКИ! Увага!

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ

АЛЬБОМ для ФОРТЕПІЯНУ

в улегшеним виданню

професора А. ОМЕЛЬСЬКОГО

з такими піснями як: Мої ясени, Два кольори, Львівський Вальс, Рушничок, Київський вальс і т. д..

Ціна 2.00 долярів.

Набувати в СУРМА, АРКА, METRO MUSIC або в автора: А. Омельський, 34-17 — 42nd St., L.I.C., N.Y. 11101

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Філядельфії, Па.

повідомляє членів, що

ЮВІЛЕЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Філядельфійської Округи УНСоюзу в 35-ліття Округи

— відбудуться —

в неділю, 4-го березня 1973 року

в залі Українського Спортового Осередку „Тризуб"

при 4932 Н. Брод вул., Філяделфія, Па.

ПОЧАТОК о год. 2-ій по пол.

НА ПОРЯДКУ ДНЯ НАРАД:

1. Відкриття. 2. Вибір Президії. 3. Вибір Номінаційної Комісії. 4. Відчитання протоколу з попередних загальних зборів. 5. Завваги до прочитаного протоколу і його прийняття. 6. Звіт членів Управи: голови, секретаря і касира. 7. Звіт Контрольної Комісії. 8. Дискусія над звітами. 9. Уділення абсолюторії управі. 10. Доповідь ЙОСИПА ЛИСОГОРА, гол. предсідника УНС. 11. Вибір Управи і Контрольної Комісії на рік 1973. 12. Внесення і побажання. 13. Закриття зборів.

До участи в зборах зобовʼязані предсідники, секретарі, касири і конвенційні делеґати наступних Відділів УНС:

10, 32, 45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 156, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 288, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 388, 397, 422, 424, 430, 479.

У зборах візьмуть участь наступні Головні Урядовці УНСоюзу:

ЙОСИП ЛИСОГІР, головний предсідник;
Д-р БОГДАН ГНАТЮК, головний контролер;
Д-р ІВАН СКАЛЬЧУК, головний контролер;

По зборах відбудеться

Спільна Перекуска

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р Володимир Галан, почесний голова — Інж. Осип Ганий, почесний голова
Степан Гаврищ — голова
Іван Данилівський, касир — Петро Тарнавський, секретар
Мгр. Іван Скочиляс — голова Конт. Комісії

КОМІТЕТ СПІВПРАЦІ КОМБАТАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НЮАРКУ і ОКОЛИЦІ

— влаштовує —

ТРАДИЦІЙНІ ВОЯЦЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ

(ОСТАННЯ ЗАБАВА ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ПОСТОМ)

НА ЯКІ ЩИРО ЗАПРОШУЄ ВОЯКІВ, МОЛОДЬ І ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Дня 3-го березня 1973 року
В грецькій залі
510 Linden Pl., ORANGE, N.J.
Оркестра БОГДАНА ГІРНЯКА
Початок: год. 8-ма вечора
Вступ 6.00 дол., студенти 3.00 доляри.
Квитки і замовлення столиків:
„ДНІПРО"
698 Sanford Avenue, Newark, N.J.
Tel.: 373-8783

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 25-го лютого 1973 року упокоївся в Бозі на 87-му році життя в Ню Йорку, по коротній і важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬО, БРАТ, СЕРИН і ШВАҐЕР

бл. п. Д-р

САВА НИКИФОРЯК

бувший ґімназійний учитель у Львові, Чорткові і Станиславові, старшина Леґіону УСС, УГА, пластун сеньйор, член Дирекції Кооперативи „Червона Калина", член Управи Товариства за Патріярхальний Устрій УКЦ та член інших громадських Установ на Рідних Землях і на еміґрації.

ПАНАХИДИ відбудуться в понеділок, 26-го і вівторок, 27-го лютого 1973 року о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 28-го лютого 1973 року о год. 9:15 ранку з того ж похоронного дому до української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, а звідтіль на Український Православний Цвинтар в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

АННА — дружина
ЛЮБА — донька з мужем ЗЕНКОМ ЦЕХОВЛЯСОМ
ІРЕНА і АНДРІЙКО — внуки
СТЕФАН — брат з рідньою в Канаді
ЯРОСЛАВ — братанок з рідньою в Детройті
СТЕФАНІЯ КРУПЕЛЬНИЦЬКА
ЛЕОНТІЙ КРУПЕЛЬНИЦЬКИЙ з рідньою — шваґри
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що дня 20-го лютого 1973 р. на 82-му році життя, по довгій і тяжкій недузі, відійшов у Вічність від нас, наш Дорогий

БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІД

бл. п.

СТЕФАН ДЕМБІЦЬКИЙ

народжений в Тернополі, Західня Україна, широковідомий працівник в українському суспільному житті.

ПАНАХИДА в пʼятницю, 23-го лютого 1973 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Coyen Funeral Home, 319 Amboy Avenue, Metuchen, N.J.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 24 лютого 1973 р. о год. 10-ій ранку з української католицької церкви Рожд. Преч. Діви Марії, 80 Livingston Avenue, New Brunswick, Н. Дж., на цвинтар Clover Leaf у Вудбрідж.

Важким горем прибиті:

сини — ЗЕНОН з дружиною ЕМЕЛІСЮ і синами: ВОЛТЕР, СТІВЕН, ФИЛИП і донька ТАНЯ
доньки: ОЛЬГА з мужем ДЖІМ ВОКЕР і дітьми: ВІРОЮ, ДЖУДІ, РОБЕРТ і ДЖЕЙМС
ІРИНА з мужем ГЕРОЛД БАРТС і сином — РІЧАРДОМ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМʼЯТЬ!
ХАЙ БУДЕ ЙОМУ ЗЕМЛЯ ПЕРОМ.

Ділимося болючою і сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, дня 5-го лютого 1973 року в Щеціні, Польща, несподівно і передчасно відійшов у Вічність на молодому 27-му році життя

бл. п.

ЄВСТАХІЙ САЛАПАТА

народжений в Солині на Лемківщині

ПОХОРОНИ відбулися в середу, дня 7-го лютого 1973 року. і Тіло спочило біля свого Батька, бл. п. Миколи Салапати, на цвинтарі в Бакезю, воєв. Кошалін, Польща.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМʼЯТЬ!

В безмежному горі:

мама — ТЕКЛЯ
сестри: АННА МАЄВСЬКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ, Арлінгтон, Ва., ЗСА
СТЕФАНІЯ БОРДУН з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми
брати: ВОЛОДИМИР САЛАПАТА з дружиною СТЕФАНІЄЮ і дітьми
МИХАЙЛО САЛАПАТА
ЯРОСЛАВ САЛАПАТА з дружиною СОФІЄЮ і дітьми
Ближча і дальша Родина в Україні, Польщі і ЗСА

Замість квітів на могилу
бл. п. ОЛЕКСАНДРИ БАБІЙ
Мами д-ра В. Бабія
на БУДОВУ ЦЕРКВИ в КЕРГОНКСОНІ
зложили:

д-р В. ЛЕНЕЦЬ	$10.00
Данило СЛОБОДЯН	10.00

Замість квітів на могилу
бл. п. ІВАНА ТЕСЛІ
на БУДОВУ ЦЕРКВИ в КЕРГОНКСОНІ
зложили:

Родини ВАСИЛИК і ТЕСЛЯ	$50.00
89 ВІДДІЛ СУА в Керґонксоні	80.00
ПРИЯТЕЛІ Покійного	73.00
Разом	$203.00

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в пʼятницю, 23-го лютого 1973 року відійшов у Вічність, проживши 67 років, наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУНЬО і БРАТ

бл. п.

ПЕТРО ІСАЇВ

ПАНАХИДА — в понеділок, 26-го лютого 1973 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевича у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — у вівторок, 27-го лютого 1973 р. о год. 9-ій ранку з церкви Царя Христа при Калюга вулиці у Філядельфії на цвинтар на Факс Чейзі.

Горем прибиті:

ЯРОСЛАВА — дружина
ОЛЬГА ГАЙДУК — донька з чоловіком МИХАЙЛОМ
ВСЕВОЛОД — син з дружиною ХРИСТИНОЮ
ІРИНЕЙ — син з дружиною ОКСАНОЮ
ЮРІЙ — син з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
ОРИСЯ МЕТЕЛЛЯ — сестра з чоловіком ОСИПОМ
ВАСИЛЬ — брат з дружиною ЕРНОЮ
АННА БОЛЕХІВСЬКА — сестра з чоловіком ЕВГЕНОМ
Внуки

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 28-го січня 1973 року в Дахтині на Україні, упокоїлася в Бозі на 89-му році життя Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і ПРА-ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ МИХАЙЛИНА МАГДІЙ

Тлінні Останки перевезено на цвинтар в Яворові, дня 30-го січня 1973 року.

Остались в смутку:

ОЛЬГА МАГДІЙ — дочка в Україні
ОЛЕНА ХАРАМБУРА — дочка в Рочестері, Н. Й.
АННА СИНА з мужем МИКОЛОЮ — внучка
АНДРІЙ ХАРАМБУРА з дружиною ЛЯРИСОЮ — внук
Осьмеро правнуків і одна пра-правнучка
Ближча і дальша Родина в Україні, Польщі, Америці і Канаді

В безмежному смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих в Америці і Канаді, що 19-го січня 1973 р. в Бучневі, Україна, з Божої Волі, проживши 72 роки, відійшла у Вічність, наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЕНА з КОРДУБІВ КУРИЛАС

Невимовним горем прибиті:

муж — о. ВАСИЛЬ, сотрудник, був. парох Бучнева
сини: о. БОГДАН, ЧНІ в Бельгії; СТЕПАН і РОМАН в ЗСА; ЙОСАФАТ, ІВАН, ВОЛОДИМИР і ВАСИЛЬ в Україні
доньки: ТЕОДОСІЯ, СОФІЯ, ЛЮБА, ВІРА і ТЕРЕСЯ в Україні
невістки: ОЛЬГА і ВІЛЬМА в ЗСА; СТЕФА, НОНА, ГАЛЯ і ВАЛЯ в Україні
зяті: БОРИС, ЙОСИФ і БОГДАН в Україні
внуки: ПЕТРО з дружиною ІРЕНОЮ, ОЛЕНКА, ЛЯРИСА, ТЕРЕСА, ЯРОСЛАВ, СТЕФАН, РОКСАНА і КАРОЛИНА в ЗСА; ЯРОСЛАВ, ОЛЕСЯ, БОГДАН, МАРКІЯН, ОЛЯ, СВЯТОСЛАВ, ОЛЕНКА, АНДРІЙКО, ОКСАНА, ПАВЛУСЬ, ТЕРЕНЯ, ЮРА, ІВАН, ОЛЕНКА, АНДРІЙКО, МАРТИКА та ІРЕНКА в Україні
сестри: ОРИСЯ і МАРІЯ з родинами в Канаді і в Україні
брати: ЮРІЙ, ДАМЯН і ВОЛОДИМИР з родинами в ЗСА

Просимо про ласкаві молитви за душу Покійної.

Ділимося сумною вісткою з нашими Знайомими, що в суботу, дня 10-го лютого 1973 року в пополудневих годинах, на 86-му році життя, відійшла у Вічність, наша Найдорожча МАМА і БАБКА, вдова по священику

бл. п.

СИДОНІЯ ТЕСЛЯ

Горем прибиті:

сини: ІВАН з дружиною ІРЕНОЮ
ВОЛОДИМИР з дружиною КАРОЛИНОЮ
внук — РОМАН з дружиною ДІ

В память
мого Найдорожчого і Незабутнього БАТЬКА
бл. п. інж. Романа Гойдиша
складаю 100.00 долярів
на Фонд Братства УСС, Станиця Ню Йорк.
Д-р ВОЛОДИМИР ГОЙДИШ

У радіопрограмі „Колос" працюють безплатно 30 студентів

Вінніпег.—Від понеділка до суботи кожного вечора о 6:10 українці й не-українці у Вінніпегу й околичних містах чують українську радіопрограму „Колос"—українською і англійською мовами, впродовж 5 хв. новини з українського життя в Канаді, діяспорі і в окупованій Україні. Та ж програма „Колос" передає кожного понеділка від 6:25 вечора півгодинну передачу під назвою „Українська Фантазія"—музику й пісні, а також окрему програму „Думи"—інтерв'ю, читання українських поезій, інформації з культурного життя українців у світі тощо. „Колос" розпочав своє існування ще в 1971 р. і після злиття з іншими радіопрограмами нині в „Колосі" працюють Роман Онуфрійчук, Савеля Ситник, Зоряна Гриценко і ще іноді кілька осіб, а з 30 студентів співпрацюють безкоштовно. Вінніпезька радіогрупа „Колос", сказано в „Українських Вістях" з 7-го лютого, працює в тісних зв'язках з подібними українськими студентськими радіопрограмами, які існують тепер у Торонті, Саскатуні та Ванкувері".

На „картопляному фронті"

В СССР існує советська „крилата фраза", за якою все підганяється під „фронт": „на фронті будови п'ятирічки", „на фронті виховання" тощо. Дійшла черга й до картопляного „фронту"... Велику статтю присвятила картопляній темі „Радянська Україна" з 15 лютого, під наг. „Картопля—Культура Полісся", де вона стала „основною продовольчою культурою", а сама Житомирщина займає друге місце по вирощуванню картоплі в УССР. Картоплі, як відчутно з затривоженого тону статті, треба навіть самому Поліссю, тому б'ють у дзвона: „Ще не розв'язане питання механізації цілого ряду технічних процесів вирощування картоплі... Комбайни травмують бульбу... Наявні картоплекопачі малопродуктивні" і т. п.

Приклад озброєного бандитизму в Києві

Київ. — Вихваляючи шофера таксівки В. Червоного, який одночасно належить до групи „дружинників", за відважний вчинок і затримання озброєного бандита, „Радянська Україна" з 11-го лютого розповіла, що у Ленінському районі міста Києва на нічного сторожа напав бандит, ударив його сталевим обрубком по голові, забрав зброю і зник. Згодом „юнак років 20, з модною довгою зачіскою" зупинив таксі й сказав, щоб його відвезли на Відрадне. Коли приїхали, шофер повернувся до пасажира по гроші й побачив цівку нагана: „Гроші на бочку, і вилазь із машини", сказав бандит. Натренований в міліціонерсько-дружинницькій школі шофер вибив зброю з рук, довго боровся з напасником, той почав втікати. Наздогнав його і під загрозою, що буде стріляти, завернув до „Волги". Незабаром під'їхало міліційне патрульне авто й так забрали напасника, колишнього будівельника підземної залізниці в Києві, Миколу Жука, а потім і його спільника Віктора Дорошенка, які „обоє часто міняли місця роботи, прогулювали". Шофер дістав „цінну нагороду".

Ню Йорк і громада маніфестуватимуть у 40-річчя голоду в Україні

(Закінчення зі стор. 1-ої)

20 травня; велику крайову маніфестацію у Вашингтоні 26-го травня. Маніфестація в Ню Йорку повинна відбутися масовим походом по 5-ій Евеню до „Бенд Шелл" площі в Центральному Парку; спільна панахида та політична частина віча з представниками американського політичного світу та з представниками поневолених Москвою народів. Крім цього, в суботу 19 травня відбудеться демонстраційна кавалькада вулицями Ню Йорку. На пропозицію д-ра В. Одайника рішено зорганізувати триденну голодівку напередодні маніфестації, як також з цієї нагоди видати англійською мовою: летючки, меморіяли, памфлети та ін. На нараді покликано ініціятивну комісію, в склад якої входять: мґр І. Базарко і д-р Вол. Душник від Централі УККА, представники Відділів УККА: д-р Є. Котик, п-і Марія Стефанів, інж. М Лінковський, пані Стефанія Букшована, д-р О. Соколишин, Ст. Чума, д-р В. Одайник, М. Хоманчук, М. Коцко, Б. Гошовський та І. Раковський. Рівнож зарезервовано місце для представників сусідніх Відд. УККА, які не могли взяти участи в нараді. Ініціятивна Комісія рішила скликати ширшу нараду всіх представників організацій на день 10 березня 1973 р. в залі УНДому в Ню Йорку із завданням вибору Комітету та обговорення пляну маніфестації.

Детройт, Міш.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в ДЕТРОЙТІ, Міш.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

у неділю, 4-го березня 1973 року

початок о год. 3:00 по пол., у залі

Українського Народного Дому

при вул. Мартін ч. 4655

ІЗ СЛІДУЮЧИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад;
2. Вибір Президії;
3. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів;
4. Звіти Управи і Контрольної Комісії;
5. Слово заст. гол. предсідника УНС. п. Володимира Сохана.
6. Дискусія над звітами;
7. Абсолюторія уступаючій Управі;
8. Вибір нової Управи;
9. Плян праці на наступну каденцію, внески і різне.
10. Закриття нарад.

У Зборах зобов'язані взяти участь Члени Управ Окружного Комітету, Управи, а зокрема Секретарі Відділів УНС приналежних до Округи, а саме:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 504, 506.

Також радо будемо вітати гостей-членів УНС, яких запрошуємо до участи.

Як згадано під точкою 5, у Зборах візьме участь заступник головного предсідника і рекордовий секретар УНС

п. ВОЛОДИМИР СОХАН

Також головний радний і обласний організатор

п. ЄВГЕН РЕПЕТА

Якщо на означену годину не явиться вимагане правильником число делегатів Відділів, наради почнуться о годину пізніше, без огляду на кількість приявних.

ЗА УПРАВУ:

[illegible], голова — Василь Папіж, прес. реф.

Жіночий квартет „Калина"

Квартет „Калина"?—про нього ще мало хто знає.

Він постав 4 роки тому. Його місце народження—З'їзд Дрогобичан. Ініціятором його створення була активна на терені УККА п-і Ірена Гнатів, недавно померла, яка мала гарний голос і гарний задум. Тепер у квартеті співають пані: Надія Кизима—перше сопрано, Божена Ольшанівська—друге сопрано, Слава Чіх—перший альт, Люба Лобур—другий альт.

Всі обдаровані слухом і голосом, всі співали в різних хорах, але для квартету не вистачає попередньої музично-вокальної підготови. Тому з ними довший час працював відомий диригент хору при церкві Св. І. Хрестителя в Нюарку Михайло Добуш: по 3-4 години підряд і по 2-3 рази на тиждень. Після такої доброї і безкоштовної підготови, з квартетом працювала обдарована студентка „Джулярду" Марта Цибик, і також безкоштовно, і так само, як проф. М. Добуш, вона акомпаньювала „Калині". Працювала, доки не закінчила студій і мала змогу. Тепер акомпаніює квартетові болгарський музика, приятель українців і знавець нашої музики, як і музики інших слов'янських народів, проф. Борис Базелі —колишній диригент опери у незалежній, державній Болгарії. Музика й спів це його фах, члени квартету, самозрозуміло, платять за лекції для свого удосконалення і за акомпаніямент на концертах. Проф. Борис Базалі відплачує їм не лише тим, що виводить „Калину" на шлях професійної мистецької одиниці, а й любовною увагою до голосів і виявом пошани до українських людей настільки, що вже досить добре розмовляє українською мовою.

Жіночий квартет „Калина" з Нюарку, Н. Дж., вже виступав у своєму місті і в сусідньому Ірвінгтоні, у Філядельфії й Гартфорді, в Ню Гейвені й Трентоні, на відпочинковій Оселі УНСоюзу „Союзівці" та ін. оселях іноді він по-товариському виступає на українських весіллях, надаючи їм через рідну пісню особливого чару та глибшого змісту. У програмі „Калини"—українські народні пісні, стрілецькі, повстанські, народні жартівливі, пісні українських композиторів-клясиків і сучасних закордонних та особливо обдарованих „з того боку греблі": політичний кордон, накинений Україні Москвою, не може розділити єдиного потоку української культури, самозрозуміло, в її найкращих проявах.

Учасниці квартету це середнього і нижче середнього віку пані, деякі з них працюють, мають родини й дітей. Маючи безперечний талант, вони не раз долають труднощі задля доброї справи—популяризації, підтримки і розвитку української вокально-музичної культури поза межами України. Твори таких композиторів, як М. Лисенко, С. Людкевич, М. Гайворонський, і таких як Філіпенко або Рожавська чи Майборода показують широчінь зацікавлень та можливостей квартету „Калина". Як співають?—на Святі Державности в Піттсбургу 4-го лютого слухачі не хотіли відпустити усміхненої, заспіваної, ніжноголосої четвірки пань зі сцени. (л. п.).

ВИГРАВ 10 000

Едмонтон. — Впродовж 30 років Іван Гойтенюк, який живе поблизу Едмонтону, в Вегревил, грав у бінго й ніколи не знеохочувався. Не відомо, скільки він за понад чверть століття програв, але цього місяця доля таки усміхнулась, і він виграв відразу 10 000 долярів.

НЕОПРАВДАНІ НАСТРОЇ

(Закінчення зі стор 2-ої)

вати книжки, яких не вільно там видавати, — спростовувати фальші про Україну, ширені совєтською пропагандою, —приєднувати приятелів Україні з-поміж американців не примітивною пропагандою, а включенням у різні дії американського суспільства, — вести всіма можливими способами оборону переслідуваних українських інтелектуалів, — творити тривкі культурні цінності. І робити кожному на своєму пості своє діло. Тоді менше будемо турбуватися загадками американської політики та міжнародної ситуації і будемо міцніше стояти на власних ногах, замість плавати в хмарах побожних бажань.

І коли будемо дивитися на факти, дійсні, не уявні, то прийдемо до переконання, що ані міжнародна ситуація не є безнадійною, ані ситуація в Советському Союзі не виправдує теорії, що тамошній режим бетоново - непорушний. Коли американський Уряд пропонує скреслити в бюджеті понад сто проєктів з ділянки освіти, будівництва та шпитальництва і збільшити витрати на оборону з 5 більйонів до астрономічної суми близько 80-ти більйонів дол., то це доказ, що він не тільки на словах, а й на ділах хоче виступати у міжнародних справах з позиції сили, свідомий дійсної вартости к о м у ністичного контрагента.

І коли на 55-му році існування комуністичний режим в СССР мусить купувати у капіталістичних країнах збіжжя на півтора більйона долярів, щоб уникнути загрози голодових заворушень, то це доказ не процвітання, а банкрутства режиму, що його на довгу мету трудно буде зберігати військово-поліційним апаратом та монопольною пропагандою. І хоч голоси критики й протестів в СССР все ще поодинокі, нескоординовані, все ж вони є симптомом, який стає джерелом надії, а не розпачу. А що стільки вже існуючих у світі „непорушних" імперій провалилося, то й советська імперія напевно не буде винятком... Коли в теперішніх настроях українського суспільства в Америці відчувається песимізм, — то він ніяк не оправданий.

Лютневе число „Веселки"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Лютневе число журналику УНСоюзу для дітей „Веселки" вже в руках милих читачів. Кольорову обкладинку, витриману в біло - фіолетових, ще зимних, тонах зладив Юрій Матушевський, але вже на тему „Передвісники весни". У цьому числі багато казок: поема „Казка про козу та вовка" В. Гренджі - Донського з ілюстраціями В. Манастирського, „Казка про снігура" 8-річної Мар'яни Джус із Англії з її ж малюнком казка „Лисичка - сестричка" О. Вілоусенка на продовження з малюнками М. Михалевича. Число розпочинається розповіддю про Лесю Українку та її віршем „Мамо, прийшла вже зима", оздоблении ілюстрацією Едварда Козака. З оповідань надруковане „Кудрик занедужав" Романа Завадовича, з гарним дереворізом Якова Гніздовського „Котик" і таким же дереворитом Богдана Божемського „Голова котика". В лютневому числі розпочався друк першої української оперети для Лялькового Театру „Мишача війна", з нотами, текст Л. Полтави, музика Олега Стратичука. Поміщено також Катерини Перелісної „Слідопити" із зайчиком Ю. Козака, розповідь про українську школу в Монтреалі, фотознімки з творів на Виставці дитячої творчости в Ню Йорку, листування редакції тощо, і як звичайно на продовження „Гоца драла" та „Богдан — січовий стрілець" Р. Завадовича — П. Холодного.

За 15 років в Америці було 160 випадків повітряного піратства

Вашингтон. — Надії повітряних піратів, які захоплюють літаки з безневинними пасажирами і граються зі смертю, на добрі грошеві суми — завели їх майже всіх. Не розбагаліли в 1972 році 14 повітряних бандитів, яких раніше чи пізніше затримала поліція: троє з них дістали засуд на довічну в'язницю, 8 дістали від 20 до 45 років ув'язнення, а 3 ще будуть судити, тепер збирають матеріяли й відомості. Лише кільком вдалося втекти на Кубу, та вони не мають доступу до грошей, ними ж викрадених, а в деяких випадках Куба повернула гроші ЗСА й іншим країнам, звідки пірати прибули на викрадених літаках.

З 1958 року в ЗСА були зареєстровані 160 випадків збройного й підступного захоплення літаків, у чому брали участь 217 осіб. Із них 121 перебувають на волі з підпискою ніколи не поповнити такого злочину, або ж вони вчасно втекли, 9 піратів були забиті в перестрілці з поліцією, або покінчили самі з собою, а 15 потрапили до психіятричних лікарень, з яких не відомо, чи вийдуть або ж коли вийдуть, бо лікарі ствердили їхній небезпечний душевний стан.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 3-го БЕРЕЗНЯ 1973 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори 133 Відд. ім. В. Хмельницького в год. 7-ій веч. в шкільній залі укр. кат. церкви св. І. Хрестителя при Сенфорд Аве. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1973 рік. Проситься чл. прибути. Л. Мигаль, предс., Я. Леськів, секр.

БАЛТИМОР, Мд. Загальні річні збори 337 Відд. ім. Ів. Франка о год. 7-ій веч. в домі Самопомочі при 239 So. Broadway. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на 1973 р. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЕДІЛЯ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1973 р.

ОМАГА, Небраска. Річні загальні збори 356-го Відд. Т-ва Карпати о год. 2-ій по пол. в приміщенні церковної домівки. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1973 р. — М. Дета, гол., М. Воробець, кас., О. Продивус, секр.

МІННЕАПОЛІС, Минн. Річні загальні збори 385 Відд. о год. 4-ій по пол. в УНДомі. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1973 рік. Проситься чл. прибути. — Г. Папіж, гол., інж. Я. Карпяк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори 430 Відд. Т-ва Дністер о год. 1-ій по пол. в залі Дому Укр. Молоді, 4949 Олд Йорк Рд. На порядку: звіти Управи, Кон. Комісії та вибір нової на 1973 р. Збори почнуться точно в визначеному часі, бо о 2-ій год. Окруж. Комітет має збори і деякі члени Відділу зобов'язані на них бути. Проситься чл. прибути. — Д-р І. Скальчук, гол. І. Кінітицький, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

що Адміністрація не буде поміщувати жадних оголошень

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

Український Народний Союз

— проголошує —

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ на академічний рік 1973-74

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визначних коледжів та університетів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), потреби фінансової допомоги та активности в громадському та зокрема студентському житті.

Подання слід вносити до 31-го березня 1973 року на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 6891, Вождь Міті уладжує засідку

Тут, Тарзане, починається країна уруруців! Вже давним давно ми рішили, що країна уруруців є недоторкальною для злих мужів! Наш закон щодо мужів, які вступають до цього ліса всупереч нашій пересторозі, добре відомий...

Дозволь мені допомогти тобі переконати купця і його товаришів, щоб вони вернулися до своєї торговельної станиці — без кровопроливу, друже Міті!

Ось він надходить. Мої вояки сховаються, так, що люди купця із крісами подумають, що ти і я — одинокі! Спершу ми говорім, а після того вб'ємо їх!